

D. D.

*Dissertatio Academica,*

*Fabricam, Usum & Differen-  
tias Palporum in Insectis  
exponens*

---

Cujus

Particulam IV:am

Consent. Ampl. Facult. Philos. Aboëns.

Præside

D:no Gabriele Bonsdorff,

Philos. & Med. Doct. Histor. Natur. & Art. Veter. Prof.  
Reg. & Ord.

Publicæ censuræ submittit

Johannes Lund,  
Östrobotnienfis,

In Auditorio Majori die V. Decembris MDCCXCII,

H. A. M. S.

---

Typis FRENCKELLIANIS.

1c.

*Viro*

*Maxime Reverendo atque Praeclarissimo,*

*D:o Mag. ANDREÆ CHYDENIO,*

*S. S. Theologiæ Doctori,*

*Ecclesiarum GamleCarlebyensium Pastorî,*

*Adjacentisque Ditionis Ecclesiasticæ Præposito,*

*Ayunculi loco venerabunda mente ad cineres  
usque colendo,*

*I*n qualemque pii gratissimique animi testimonium  
pagellas has offert

*JOHANNES LUND;*

*Dissertatio de Palpis Insectorum; Secū. Physiol. P. IV.*  
*§. XII. contin.*

---

**D**einde sursum versus & anterius prætenduntur; mox vivide commoti & actionis plenissimi, mox requieti, haud aliter ac fues & aliæ naſutæ bestiæ suæ jam antrorum attollant & exagitent proboscides, jam iterum relaxent, utrobique actuofissima donec odoratu edocta sint, præsto aliquid & prope esse, quod adhuc oculi non videant; Antennarum vero motus & directiones patentissimæ sunt, & ad latera ut plurimum auricularum more expansæ.

Postea tubulata Palporum coagmentatio, succo viscidiusculo vel muco tenui intus madida, a vulgarium fabrica procul ut aliena effet, utecumque sit angusta, ea est in permultis avibus & ex his vulturibus sagacissimis narium coarctatio, ut ab ostio constrictissimo ad internam membranæ olfactoriæ sedem via per canalem corneum intra rostri mandibulam superiorem traductum latebroſa, particulis odoris ineunda sit, Palporum angustiis haud ita multo apertior & explicabilior: quæ ideoque mirum Palporum atque narium consensum testatum redderet, nisi aditus ad intimos Palporum recessus, fragrantibus effluviis per minutissimos capsularum articulatoriarum poros procul dubio patefactus, tam obscurus effet atque indistinctus; ut taceamus Palporum tubulum discretum

G

esse

esse & exsertum, dum narium lacunæ intra parietes & integumenta faciei excavatae sint & quasi abstrusæ.

Experimentis tandem, quibus in omni controversia decisionem augere oportet, si Palpi inspiciantur, novum adhuc nobis accedit certitudinis momentum. Multoties nimirum, dum observationibus nobis longe jucundissimis mentem curis laxatam alere & oblectare contigit, mensam dapibus e carne subrancida vel putrescente exstruximus, lætissimi vidisse, quanta habilitate *Dermestides violacei*, *Silphæ rugosæ* & multa alia Insecta carnivora, quæ eminus apposuimus, Palpos suos porrigant, commoveant, atque hisce suis deliciis advertant, citatis passibus ad prædam adjacentem approperantia. Contra vero dum camphoræ frustulam, vel spongiam oleo Cajeputi ebriam hisce iisdem vel quibuscumque aliis bestiolis sapiendas obtulimus, solida hæc corpuscula, utpote iis infesta & ingrata, extemplo respuerunt, & Palpos suos mira confestim contentionе detorserunt subduxeruntque, terga mox vertentia; Alia silentio ut prætereamus experimenta eodem semper residentia, in quibus singulis Antennæ, nobis saltem, vilæ sunt otiosæ.

### §. XIII.

Quo igitur perspectius sit & ab omni obscuritate remotius, naturam bestiis generatim eujuscumque ordinis ac perfectionis dedisse non motum tantum verum etiam sensum, cuius eximia vis, est, quod cum  
appe-

appetitu quodam ad res salutares accedant, a pestiferis recedant; quo manifestius, illam sensationem suo muniendam esse instrumento distinctissimo vel apparatu externo, quandoquidem omnia *υποζωματα* vel spiritus ingeniti sentientes, quorum mentionem injecerunt Frantzius & reliqui Patres, Naturae artificiis organicis omnia sua miracula administrare amanti, prorsus repugnant; quo indubitatus, Palpos adeo subtiliter & formose compactos, organa esse Insectis haud quaque frustra indita, ut potius unica quibus utpote ad alia negotia inconvenientibus vel supervacaneis, ministerium olfactus assignari posset & probabiliter vindicari; quo tandem ab experientia testatus, Palpos huic sensationis generi non opportunos solum esse & accommodatos, verum etiam intentissimos & vigilantissimos; tanto insimul conjecturæ nostræ major augescit probabilitas, tantoque magis a vana hallucinatione abhorret qualiscunque nostra de Palporum usu genuino commentatio.

Unum tamen citari posset dubium, quod magnam adhuc afferre videtur difficultatem, scil. esse integras familias *Cimicum* & quæ antea jam enumeratae sunt, ex ordine in primis *Ryngotorum* Fabriciano, alias, in quarum oculis nullum omnino vestigium apparet Palporum, quamvis non sit credibile, sensum hisce organis, ut nobis visum est, innatum, iisdem familiis penitus esse denegatum. Verum enimvero non tam fatemur quam contendimus, naturalem horum gene-

rum vivendi & sentiendi rationem, pariter ac reliquam œconomiam, nondum satis dilucide esse pervestigatum atque referatum. Interim ex illis quæ observavimus auguramur: olfactus sensum illis aut nullum esse, & visu vel auditu tanto acutiore compensatum, aut valde debilem & si conjecturari audeamus, *sevis* forte agilibus extensilibusque, quæ *Rofstrum* eorundem inhabitant, ingeneratum.

Utrumque argumentandi genus verosimilitudinis specie haud contemnenda semet commendare docent variæ considerationes, quarum præcipuas memorasse juvat. Primum nempe constat, omnia Insecta Palpis destituta oculos ut plurimum gerere valde prominentes & saltem dilatissimos, pariter ac Antennas proceriores, quæ Palporum beneficia in his quasi substituunt, haud secus ac in *Araneis* & *Scorpionibus* antennarum defectum refarciant tam major oculorum numerus, quam Palporum insignis amplitudo.

Deinde in animali regno haud infrequens est, nec naturæ Legibus repugnans, organorum sensoriorum ordinatio, qua jam hoc jam illud instrumentum generibus quibusdam aut prorsus denegatum aut privatum nobiliori & alacriori alterius organi virtute representatur.

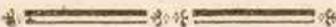
Perhibet de cætero historia hospitiorum &c. Infectorum, stationes & pastiones *Ryngotorum* Fabr. quæ rostro absque Palpis sunt instructa, vagabundas potissimum

simum esse, & per silvas atque campos, plantas atque arbores mirum quantum erraticas, delectum habitationis atque vietus rarius indicantes alium, quam qui ope aliorum sensuum comparari poterit. *Aphidum* sola est familia, congenerumq[ue] eadem segnitie degentium, quæ respectu pertinacissimi plantis vel arboribus suis definitis, iisdemque vix nisi morbidis, inhærendi moris exceptionem faciunt, nobis nondum satis perspectam atque exploratam.

Accedit conclusio haud inepte inde deducta, quod innumera *Cimices*, sordidissimos illos & solo etiam dictu fastidiendos parietum & lectulorum colonos, integratis odoramentis pellendi experimenta & conamina saepissime in irritum cadere soleant. Nisi enim diffugiant, dum angustissima corundem in rimis parietinis habitacula, in quibus aras sibi & focos struere amant, destruuntur, in quem finem absconditos hosce eorum nidulos diligenter & spisse obturamus cæmento quodam corrosivo e calce viva cum admisto mercurio vel quocunque alio veneno fortiori; vix ac ne vix quidem tectis arcerentur, si vel fœtidissimis ac fragrantissimis cryptas inungamus balsamis e *Camphora*, *Tabaco*, *Therebintino* &c. qualibetunque arte *Chemica* paratis, vel si suffimentis e sulphure, pilis animalium &c. infarcta loca perfundamus. Præstantiora igitur habentur ejusmodi remedia, quæ modo, uti dicitur, mechanico in fœdos nostrorum domiciliorum inquilinos agunt, v. c. lavationes aquæ fervidissimæ

calce saturatæ, ungventa causticæ naturæ, & quæ sunt reliqua; ex quibus omnibus colligere licet, sensum quem vapores odorati afficiunt & percellunt, hisce Insectis aut nullum esse aut langvidissimum.

Sed nimis late jam & quod veremur ultra vi-  
rium limites exspatiati sumus in disquirenda materia,  
cujus tanta est sublimitas, ut dies, quæ istam rite ex-  
plicabunt & docebunt, plura forte secula pervadant.  
Ad alteram igitur Dissertationis nostræ Sectionem,  
vulgares Palporum differentias enumeraturam ac de-  
scripturam protinus progredimur.



*Sectio Terminologica.**De Differentiis Palporum*

## §. I.

Exquisita inter Palpos & Antennas Insectorum, quam in opusculi nostri limine, illorum ad reliqua capitis armamenta relationes & vel similes vel dissimiles rationes maxime memorabiles generatim & comparative considerantes, notavimus & prælibavimus, figurationalis convenientia, ut plurimum usque adeo exacta & conspicua, ut in uno eodemque typo ad amissim ficta quasi & excusa videantur, hæc inquam haud obscure indicat, tam universam Palporum compaginem quam juncturarum coagmentationem variis respectibus esse mirum quantum variabilem, ac in aliis & aliis familiis aliam atque aliam. Quæ autem in eorum constructione ac compositione tota occurunt, discrimina procul ut in unoquoque genere vel specie, novos admitterent lusos, adeo & quoad fabricam & quoad seriem æquabilem sustinere tenorem reperiuntur, ut fidelis & attenta harum partium animadversio ac descriptio ab Auctoribus Entomologicis & præfertim Systematum conditoribus non potuerit non haberi optimum & tutissimum evidenterissimumque characterum tam genericorum quam specificorum fundamentum, semper stabile & firmum permansurum. Quanti igitur aestimanda est accuratior instrumentorum maximi propter utilitatem suam

me-

momenti investigatio ac cognitio, tanti etiam referunt, singulas harum partium *differentias*, sive *substantiam* spectent, *numerum*, *proportionem*, *figuram* & *terminationem*, sive *juncturas*, *vestitum* & *armaturam*, *insertionem* & *connexionem*, *situm*, *directionem* & *pietutram*, probe distinxisse, & ab Antennarum affectionibus externis, quae incantum spectatorem propter suam & conformatio*nis* similitudinem & insertionis vicinitatem facile confundere possent, separatim memoriae ac litteris prodere; cui operi nosmet jam manus admovebimus.

## §. II.

Varietates *substantiae* vel *materiae* vaginalium articulatarum, viscera Palporum extus circumvestientium ac tutantium, primum adnotasse conservimus:

- 1) — *Palp. Cornei*, fragilitatis suae nota conspicui: *Coleoptera*, *Hymenoptera* &c. fere omnia.
- 2) — *Palp. Cartilaginei (subcornei)*, a tubolorum elasticitate cognoscendi: *Libellula*.
- 3) — *Palp. Vesiculosi*, articulis cute tenuiori melliori flexibiliorique turgida vestitis: *Grylli* plures.
- 4) — *Palp. Membranacei*, tunica valde flexili, compressa, membranae molliusculae laciniam referentes: *Phal. Noct. Humuli L.* (*Hepialus F.*) *Tineæ* plures.

5) — *Palp.* *Opaci*, materia tubularum crassiori, densiori & luci impervia: *Coleoptera* &c.

6) — *Palp.* *Pellucidi*, transparentes: *Aranea*, *Blatta*.

### §. III.

Numerus Palporum in quattuor abit divortia, nimirum:

7) — *Palp.* *Nulli*: *Cimex*, *Oestrus* &c.

8) — *Palp.* *Duo*, unus scil. ab utroque oris latere vel angulo: *Papilio*, *Musca*.

9) — *Palp.* *Quattuor*, duo utrinque: *Scarabaeus*, *Tenthredo*.

10) — *Palp.* *Sex*, terni & a dextris & a sinistris: *Carabus*, *Myrmeleon*, *Cancri*.

Obs. Singula Palporum paria, procul ut promiscue insererentur, absolutam, respectu situs & reliquæ dispositionis, seriem sustinent, quam in §:o XI:o distinguere & terminis artis exprimere animus est.

### §. IV.

Deinde contemplatio & comparatio magnitudinis ac proportionis Palporum varias, si vel summatim vel separatim considerentur, offert differentias, neutiquam negligendas.

11) — *Palp.* *Prælongi* (*longissimi*), corporis fere longitudine: *Scorpio*, *Phalangium*, *Araneæ* plures.

- 12) — *Palp.* *Elongati*, dimidia circiter corporis longitudine: *Phal. Pyralis tentacularis, rostralis &c. L.* (*Phalaenæ Fabr.*), *Anter. Lucani cervi, Tineæ Fabr.*
- 13) — *Palp. Mediocres (longiusculi)*, capitis amplitudinem proceritate vel extensione sua aut attingentes, aut parum superantes: *Scarabæi, Chrysomelæ plures* (*quæ Chryptocephali Fabr. audiunt*), pleraque *Lepidoptera &c.*
- 14) — *Palpi Breves (abbreviati)*, capite paulo breviores & dum extenduntur foras exstantissimi: *Libellulæ, Diptera* pleraque &c.
- 15) — *Palp. Perbreves*, capite multo breviores & extra oris aperturam parum conspicui: *Curculio, Raphidia, anter. Siricis, Onisci &c.*
- 16) — *Palp. Crassi (incrassati)*, amplitudinis dilatatrix; *Scorpio, Lepidoptera fere omnia.*
- 17) — *Palp. Tenues (attenuati)*, amplitudinis angustioris, filorum Speciem referentes: *Coleoptera & pleraque alia.*
- 18) — *Palp. Tenuissimi*, pilorum subtilitatem æmulantes: *Diptera varia, Phal. Alucita L. (Pterophorus F.)*  
Accedunt *Proportiones Palporum relativæ:*
- 19) — *Palp. æquales*, quæ inter se exakte quoad proceritatem consentiunt: *Hister, Gyrinus &c.*
- 20) — *Palp. Subæquales*, non quidem perfecte, sed quam

quam proxime invicem longitudine convenientes:  
*Scarab.* *stercorarius* &c. *Cicindela*.

- 21) — *Palp. Inæquales*, notabiliter discrepantes, non sifillatim tamen, sed per singula tantum paria: *Lucan.* *cervus*, *Dytiscus* & potiores tam *Coleopterorum* quam *Hymenopterorum* familiæ.

Atque hæc ipsa parium dissimilitudo terminos gradus, ut a Grammaticis dicere didicimus, comparativi postulant; siquidem singula Palporum paria seorsim in adæquata descriptione, adumbranda sunt & non minus quoad proceritatem suam quam reliquas affectiones distincte designanda. Superaddimus igitur sequentes enunciationes:

- 22) — *Palp. Longiores*  
 23) — *Palp. Breviores* } adjectis, pro rata parte, multo  
 24) — *Palp. Crassiores* } vel paulo.  
 25) — *Palp. Tenuiores* }

§. V.

Jam diversas Palporum *figuras*, ab articulorum conformationibus & connexionibus, successionibus & divisionibus variis ut pronatas ita explicandas, recensere & exemplis illustrare convenit.

- 26) — *Palp. Simplices*, simplici articulorum ordine ac extensione: *Coleoptera* & pleraque alia.

- 27) — *Palp. Divisi*, in ramos vel lacinias furcati: *Canceres*, poster. *Tineæ* Fabr.
- 28) — *Integerrimi*, secundum totam longitudinem simplices & ne lateraliter quidem incisi vel sinuati: *Lepturæ*, *Muscæ* & pleraque.
- 29) — *Palp. Incisi*, articulis lateraliter ita acuminatis prominentibusque, ut marginales incisuræ hinc pronatæ Palpis cæterum simplicibus faciem quasi laciniatam inducant: *Helops* Fabr. *Crabro* Fabr.
- 30) — *Palp. Äquinodii*, articulis vel exakte vel quam proxime æqualibus: *Elater*, *Cantharis*, *Gryllus* &c.
- 31) — *Palp. Inäquinodii*, articulis notabiliter inæqualibus: *Myrmeleon*, *Mutilla* &c.

Præmissis hisce generalioribus figurationis Palporum appellationibus, alias easdemque numerosiores subjungimus nuncupationes, exquisitam eorundem formam atque habitum specialissime expressuras.

- 32) — *Palp. Cylindrici*, teretes & æquabiliter a basi ad apicem crassiusculæ: *Lepidoptera varia*, *Araneæ plures*, poster. *Byrrhi scrophulariæ* L. (*Anthreni* F.)

Obs. Terminum hunc Palpis simul brevibus & crassis apprime convenire, facile intelligitur; interim applicari potest Palpis elongatis, quoties crassitiem notabiliorem simul sustinent.

- 33) — *Cylindroidei*, versus apicem cylindrici, cæterum quomodounque formati: *Noctua* F. anter. *Cra-bronis* F.

- 34) — *Palp.* *Filiformes*, universa articulorum catena æquabiliter a basi ad apicem teretiſcula, extenuataque: *Scarabæus*, *Dytiscus*, *Libellula*.
- 35) — *Palp.* *Subfiliformes*, filiformes, sed versus apicem parum incrassati: *Hister*, *Tipula* &c.
- 36) — *Palp.* *Verticillati*, articulis obconicis vel cuneiformibus, utrinque prominulis, ceterum ejusdem crassitie: *Lucanus*, *Sphex* F. &c.
- 37) — *Palp.* *Nodosi*, articulis fere obconicis, sed ab altero tantum latere, eodemque quod observavimus interiori, prominulis: *anter.* *Mutillæ*.
- 38) — *Palp.* *Moniliformes*, articulis globosis: *anter.* *Gyrini*, *poster.* *Cassidæ*, *Cicindelæ*.
- 39) — *Palp.* *Cordiculati*, articulis cordato obconicis: rarissimum exempl. *anter.* *Paguri gregarii* F.
- 40) — *Palp.* *Filati* (*apice setacei*), breves, filiformes & versus apicem attenuati vel setacei: *Curculio*, *Diptera varia*.
- 41) — *Palp.* *Setacei*, tenues & setæ instar magis magisque acuminati: *poster.* *Cancror.* plerorumque.
- 42) — *Palp.* *Fusiformes*, sensim incrassati vel extrorsum crassiores: *Cantharis dermestoides* L. (*Limexylon* F.) *anter.* *Monoculi*.
- 43) — *Palp.* *Ventricosi*, basi & apice attenuati, sed in medio notabiliter incrassati, ventrem quasi exhibentes: *anter.* *Ips typographi* L. (*Bostrici* F.) *His-pæ* quædam.

- 44) — *Palp. Angulosi*, angulis quibusdam longitudinaleiter prominentibus obseSSI: *Scorpio*.
- 45) — *Palp. Lanceati*, basi cylindrici, medio dilatato ovati, apice subulati: *Phal. Tortrix L.* (*Pyralis F.*).
- 46) — *Palp. Maxillæformes*, species maxillarum vel forte rectius mandibularum mentientes; basi scil. cylindrici, medio incrassati, incurvi & extus gibbosí, apice acutissimi, porrecti atque rigidi: *Acarus tinctarius L.* (*Trombidium F.*)
- 47) — *Palp. Linguiformes*, membranacei, & valde flexiles, compressi, lineares & longissimi: *Nomada F.* sub quo genere *Apis variegata* & *ruficornis L.* militant.
- 48) — *Palp. Compressi*, verticaliter dilatati & quasi complanati: *Bombyces varii*, *Julus*, *Acarus*.
- 49) — *Palp. Depressi*, horizontaliter compressi & ampliati: *Cancri quidam*.
- 50) — *Palp. Dilatati (lati)*, notabiliter dilatati, aut medio, articulo tantum uno vel altero medio ampliori, ut in *Cancro* & *Hippa F.* aut versus apicem complanati & latiores, ut in *Ceraptero Svederi*, *Act. Holm.* pro 1788 p. 203.
- 51) — *Palp. Serrati*, articulis ab altero latere acute prominentibus, dentibus in ferræ effigiem anteriora spectantibus: *Helops serratus F.* *Serropalpus Hellenii* in *Act. Holm.* ad *Helopes* a *Fabr.* itidem amandatus.
- 52) — *Palp. Biserrati*, articulis Rhomboidalibus, planis seu compressis, acutangulis, utrinque oblique prominentibus: *Sphecodes fossoria*, *cribaria L.* (*Crabrones*) *F.*

53)—*Palpi Denticulati*, dentibus acutis, vagis, rigidissimis obsiti: *Phalangium reniforme* L.

54)—*Palp. Lobulati*, articulo quodam lobum eminentiorem vel appendiculum obtusum lateraliter gerente: *Limexylon* F. cfr. Fabr. Mantissa T. I. p. 164.

55)—*Palp. Laciinati*, articulo primo vel quocunque alio compresso, bifido, lacinia altera libera acutiuscula; lateraliter prominente, altera proximo articulo legitime adnexa: *anter. Scyllari* F. *exter. Hippæ dorsipedis* Fabr. Mant. T. I. p. 330.

Obs. Termini ambo mox citati valde videntur nobis affines, si alias mentem Fabricianam in Descriptione *Hippæ* l. c. allata expressam recte intellexerimus.

56)—*Palp. Bifidi* (*bipartiti*), profundius & haud raro usque ad basin fere in duos ramos, qui a Fabricio & aliis Auctoriibus *Laciniae* nuncupantur, divisi: *anter. Cancrorum*.

**LACINIAE** Palporum bipartitorum valde in citata Insectorum familia polymorpha variant, quapropter earundem differentias breviter recensere & subjungere lubet: sunt autem

*a) Aequales*: in *P. mediis Paguri* F.

*B) Subaequales*: in *P. mediis Hippæ adachylæ* F.

*c) Inaequales*: *anter. Paguri* F. *medii Cancri* F.

*d) Exterior*, situ exterior.

*e) Interior*, situ interior.

*f) Elongatae*: *I. exter. p. mediorum Cancri* F.

*g) Abbreviatæ*: *I. inter. p. medior. Cancri* F.

*h) Filiformes*: *I. exter. p. medior. Paguri* F.

- i) — **Compressæ**: *I.* inter. eorumdem.  
 ii) — **Dilatatae**: *I.* inter. p. medior. *Cancri*.  
 iii) — **Incrassatae**: *I.* inter. p. med. *Astaci* F.  
 iv) — **Attenuatae**: *I.* exter. p. med. *Cancri* F.  
 v) — **Subulatae**: *I.* exter. p. med. *Gammari*. F.  
 vi) — **Acutæ**: *I.* exter. p. med. *Paguri* F.  
 vii) — **Rectæ**: *I.* exter. p. med. *Scyllari* F.  
 viii) — **Incurvæ**, saltem apice: *I.* inter. eorundem.  
 ix) — **Pilosæ**: *I.* inter. p. anter. *Paguri* F.  
 x) — **Ciliatae**: *I.* inter. p. med. *Paguri* F. *Hippæ* &c.  
 xi) — **Hirsutaæ**: *I.* exter. p. intermed. *Hippæ* F.  
 xii) — **Inarticulatae** (male *simplices*), unico tantum articulo elongatori conflatæ: *I.* exter. p. med. *Astaci* F. & anter. *Gammari*.  
 xiii) — 2 — **articulatae**: *I.* exter. p. anter. & med. *Cancri* F.  
 xiv) — 3 — **articulatae**: *I.* inter. p. med. *Cancri* F.  
 xv) — 4 — **articulatae**: *I.* inter. p. anter. *Cancri* F.  
 xvi) — 5 — **articulatae**: *I.* inter. p. med. *Paguri* F.

Tantum tamen abest, ut quos jam attulimus, Palporum characteres & iisdem exprimendis accommodati termini technici, Enthomologo Descriptiones adæquatas consignaturo satisfaciant, sive figurations Palporum spectentur, sive Laciniarum. Ea namque est ut plurimum articulorum, ad unam eandemque Palporum categnam pertinentium, quoad specialissimam figuram variabilitas, ut oleum fane & operam perderet, qui omnes possibles juncturarum difformium combinationes, tot, quot in Palporum occurruunt syntagmate, determinare & appellatione sua insignire allaboraret. Hinc ad particularem articulorum, in Palpis inæquinodiis irregularibusque adumbrandis, enumerationem & descriptionem membratim absolvendam haud raro est configiendum; cui operi ut & aliquod præluceat quasi schema, solemniores articulorum figuras & affectiones reliquas breviter & separatim in §.o VIII:o recitare consultum duximus constituimusque. §. VI.